

# rolnicze abc

## Olimpiada Wiedzy Rolniczej

# Młodzi rolnicy wykazali się wiedzą

Produkcja roślinna i zwierzęca, ogrodnictwo, mechanizacja rolnictwa, agrobiznes, żywienie człowieka czy gospodarstwo domowe — to tylko kilka z wielu tematów, w których prawdziwymi znawcami są tegoroczni laureaci Olimpiady Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie. Konkurs po raz kolejny pokazał, że wiedza dotycząca rolnictwa jest wśród młodych ludzi zaskakująco wysoka.

**Anna Banaszekiewicz**

a.banaszkiewicz@gazetaolsztynska.pl

Olimpiada ma wieloletnią tradycję i zawsze cieszy się ogromnym zainteresowaniem wśród młodych uczestników. Celem organizowanego od wielu lat przedsięwzięcia jest popularyzowanie i upowszechnianie wiedzy i postępu rolniczego oraz idei ustawicznego kształcenia i doskonalenia się młodych rolników. Olimpiada wyróżnia i nagradza tych rolników, którzy odznaczają się dużą wiedzą ekonomiczno-rolniczą oraz doskonale radzą sobie gospodarując w warunkach wolnego rynku. Co więcej, dzięki udziałowi w konkursie rolnicy mają możliwość nawiązać bliższą współpracę z instytucjami rolniczymi oraz otoczeniem rolniczym. Natomiast dzięki sporemu działaniu tematycznemu poświęconemu bezpieczeństwu i higienie pracy olimpiada propaguje bezpieczną pracę na wsi oraz ochronę środowiska naturalnego.

### We wszystkich powiatach

Jak co roku olimpiada była skierowana do mieszkańców naszego województwa w wie-

ku 18-35 lat, którzy prowadzą własne gospodarstwo rolne lub planują je prowadzić w przyszłości, są uczniami szkół rolniczych lub studentami zaocznych kierunków rolniczych.

Olimpiada wyróżnia młodych rolników, którzy odznaczają się dużą wiedzą ekonomiczno-rolniczą

Tegoroczna Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie odbywała się w dwóch etapach: powiatowym i wojewódzkim. Etap powiatowy, zrealizowany przez 19 Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego w terminie 03.03-13.06.2014 r., wyłonił 57 osób — uczestników finału wojewódzkiego (każdy powiat reprezentowany przez 3 osoby, które po sprawdzeniu wiedzy rolniczej w formie testu pytań zamkniętych, zajęły odpowiednio I, II, III miejsce).

Etap wojewódzki olimpiady odbył się w dniu 25.06.2014 r. w siedzibie Warmińsko-Ma-



W ciągu trzech miesięcy, do wojewódzkiego etapu Olimpiady Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie, wyłoniono 57 osób, po 3 osoby z każdego powiatu Fot. WMODR

zurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie przy ul. Jagiellońskiej 91 i składał się z 2 części: pisemnej (forma testu 40 pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru) oraz ustnej, w której

olimpijczycy udzielali swobodnych odpowiedzi na wylosowane pytania w ramach zestawów. Uczestnicy etapu wojewódzkiego musieli wykazać się wiedzą w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej,

ochrony środowiska i odnawialnych źródeł energii, organizacji i zarządzania gospodarstwem, Wspólnej Polityki Rolnej oraz PROW na lata 2014-2020, ekonomicznej eksploatacji maszyn i urządzeń

rolniczych, zasad podatku VAT, rozwoju przedsiębiorczości, bezpiecznej pracy przy obsłudze maszyn, narzędzi i urządzeń rolniczych, zasad bezpiecznej obsługi zwierząt i wykonywania prac polowych.

## Zwycięzca z gminy Płońnica

Uczestników etapu wojewódzkiego oceniała profesjonalna komisja w składzie: Marianna Grażyna Kuczyńska (WMODR w Olsztynie) — przewodnicząca oraz członkowie: Andrzej Harla (KRUS OR w Olsztynie), Jolanta Mackiewicz (WMIR), Barbara Skowronek (WMODR w Olsztynie), Maria Suszko (WMODR w Olsztynie).

Po zakończeniu części pisemnej wyłoniono 8 osób z najwyższą punktacją, które następnie przystąpiły do części ustnej. Na podstawie sumy punktów z obu części etapu wojewódzkiego, najlepszym uczestnikom przyznano właściwe lokaty:

**I miejsce:** Paweł Psiuk (gm. Płońnica),

**II miejsce:** Piotr Kowalski (gm. Kurzętnik),

**III miejsce ex aequo:** Mateusz Ulatowski (gm. Giżycko) i Eryk Wąsowski (gm. Małdyty),

**IV miejsce:** Klaudia Machnij (gm. Dąbrówno),

**V miejsce:** Jarosław Oryńczak (gm. Barciany),



Finał odbył się 25 czerwca w Olsztynie a zwycięzcą Olimpiady został Paweł Psiuk z gm. Płońnica (trzecia osoba od prawej) Fot. WMODR

**VI miejsce:** Konrad Krupiński (gm. Olecko),

**VII miejsce:** Bartosz Rzepiela (gm. Gronowo Elbląskie).

Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie odbyła się pod honorowym patronatem marszałka województwa warmińsko-mazurskiego. Organizatorem był Warmińsko-Mazurskie Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie we

współpracy z Sekretariatem Regionalnym Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Nagrody dla laureatów konkursu sfinansowały: Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich, Państwowa Inspekcja Pracy, Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Agencja Rynku Rolnego.

REKLAMA



**Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie**  
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn  
tel. 089 526 44 39, 089 526 82 29  
tel./fax 089 535 76 84  
e-mail: sekretariat@w-modr.pl, www.w-modr.pl

**Oddział w Olecko**  
ul. Kolejowa 31, 19-400 Olecko  
tel./fax 087 520 30 31, 087 520 30 32  
e-mail: olecko.sekretariat@w-modr.pl

Lista Zalecanych Odmian dla województwa warmińsko-mazurskiego



Wyniki badania w ramach PDOiR pomagają rolnikom wybrać właściwą odmianę Fot. Anna Uranowska

# Zboża ozime na ten sezon

Zboża ozime w porównaniu do form jarych charakteryzują się zarówno wyższym potencjałem plonotwórczym, jak również większą niezawodnością w uprawie. Wśród wielu czynników wpływających na powodzenie uprawy zbóż ozimych jest dobór odpowiedniej odmiany.

**mgr Małgorzata Gazda,**  
 COBORU SDOO we Wróclikowie

Odmiana jest uznawana za jeden z głównych czynników warunkujących wzrost produkcji roślinnej we współczesnym rolnictwie. Postęp odmianowy osiągnięty jest w drodze zamierzonych zmian mających warunkować poprawę określonych właściwości rolniczych i użytkowych odmian. Postęp hodowlany należy kojarzyć nie tylko ze wzrostem plonowania. Obejmuje on również wiele innych cech stanowiących o wartości gospodarczej odmian; w tym jakości plonu, odporności lub tolerancji na różne czynniki takie jak: choroby, szkodniki, niskie temperatury, nadmiar lub brak opadów i inne. Należy podkreślić dużą zależność kształtowania się właściwości odmian od warunków środowiska w jakich są uprawiane. Wartość gospodarcza zbóż wyznaczana jest przez wiele cech, jednak najważniejszymi są wielkość i jakość plonu.

**83 odmiany**

Krajowy Rejestr Odmian zawiera obecnie: 83 odmiany pszenicy ozimej (1 odmiana

w grupie E — elitarna, 43 odmiany w grupie A — jakościowe, 30 odmian w grupie B — chlebowe, 1 odmiana w grupie K — na ciastka oraz 8 odmian w grupie C — pozostałe); 21 odmian jęczmienia ozimego (19 odmian pastewnych i 2 odmiany browarne); 40 odmian pszenżyta ozimego; 40 odmian żyta ozimego (19 odmian populacyjnych, 2 odmiany syntetyczne, 18 odmian mieszańcowych i 1 odmiana zielonkowa).

Krajowy Rejestr Odmian zawiera obecnie: 83 odmiany pszenicy ozimej

**Badania pomogą wybrać odmianę**

Rolnikowi często w tym gąszczu nazw wielu odmian trudno się poruszać. Nielatwym jest wybranie jednej lub kilku odmian najbardziej wpisujących się w specyfikę danego gospodarstwa. W takim przypadku pomocnym staje się

Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe i Rolnicze (PDOiR). Jest to system badań nad odmianami roślin uprawnych, mający na celu wyłonienie tych najlepszych i najbardziej przydatnych dla danego rejonu Polski. W oparciu o wyniki doświadczeń prowadzonych w ramach PDOiR co roku tworzona jest dla zbóż ozimych tzw. Lista Odmian Zalecanych (LOZ). Głównym kryterium zamieszczenia odmiany na LOZ jest wysokość i stabilność plonowania. Ponadto analizowane są inne cechy odmiany, np. odporność na choroby, zimotrwałość w przypadku roślin ozimych, która w warunkach Polski północno-wschodniej nabiera szczególnego znaczenia i w największym stopniu wpływa na ryzyko uprawy, wartość technologiczna, jakość ziarna, przydatność do przemysłu lub do specyficznych warunków gospodarowania. Tworzenie List Odmian Zalecanych ma na celu wskazanie najlepszych odmian dla danego regionu spośród kilkudziesięciu wpisanych do Krajowego Rejestru Odmian. Również dla województwa warmińsko-mazurskiego corocznie takie listy są tworzone.

**Plonowanie odmian zbóż ozimych z LOZ 2014 na podstawie wyników PDOiR województwa warmińsko-mazurskiego**

**Jęczmień ozimy**

Lp.	ODMIANA	Zimotrwałość	Plon dt/ha		a <sub>1</sub>						
			a <sub>1</sub>	a <sub>2</sub>	MTZ (g)	Wysokość (cm)	Wyleganie przed zbiorem (g)	Odporność na choroby (9 <sup>o</sup> )			
								Mączniak	Rdza jęczmienia	Plamistość siatkowa	Czarna plamistość
			2012-2013	2013	2013						
<b>Wzorzec</b>		<b>75,8</b>	<b>88,2</b>	<b>53,8</b>	<b>93</b>	<b>7,3</b>	<b>7,7</b>	<b>7,8</b>	<b>7,8</b>	<b>7,2</b>	
<b>Odmiany wielorzędowe / pastewne</b>											
1.	Antonella	5	76,6	90,8	51,6	89	7,0	8,4	8,0	8,0	7,4
2.	KWS Meridian	5	81,1	90,8	52,0	92	6,8	6,2	8,0	7,5	6,2
3.	Lomerit	5	79,6	87,3	57,5	87	9	7,6	8,1	8,0	7,7
4.	Souleyka	4,5	78,1	88,2	50,4	93	6,8	7,5	8,0	8,0	7,2

**Pszenica ozima**

Lp.	ODMIANA	Zimotrwałość	Plon dt/ha		a <sub>1</sub>							
			a <sub>1</sub>	a <sub>2</sub>	MTZ (g)	Wysokość (cm)	Wyleganie przed zbiorem (g)	Odporność na choroby (9 <sup>o</sup> )				
								Mączniak	Rdza brunatna	Brunatna plamist. liści	Septorioza	
			2012-2013	2013	2013							
<b>Wzorzec</b>		<b>82,7</b>	<b>94,4</b>	<b>46,8</b>	<b>82</b>	<b>7,2</b>	<b>8,1</b>	<b>7,7</b>	<b>7,7</b>	<b>6,6</b>	<b>7,8</b>	
<b>Grupa A</b>												
1.	Askalon	2,5	85,2	97,2	42,7	86	8,8	8,1	8,0	8,0	7,1	8,1
2.	Figura	5	81,9	94,4	49,0	94	5,3	8,1	6,5	7,8	7,2	8,1
3.	Linus	3,5	89,3	102,9	44,5	81	8,5	7,8	7,5	8,0	7,0	7,9
4.	Natula	4,5	83,5	92,5	47,5	95	6,5	7,5	8,3	7,0	6,7	8,0
5.	Skagen	4,5	82,7	93,5	47,2	89	3,8	8,4	7,0	8,0	7,5	8,6
6.	Sailor	5,5	84,4	96,3	47,6	93	7,8	7,6	7,8	8,0	7,2	8,1
<b>Grupa B</b>												
7.	Jantarka	5	80,2	92,5	48,3	88	7,3	8,1	8,7	8,5	6,6	8,3
8.	KWS Ozon	4	84,4	98,2	47,2	77	8,8	7,8	8,7	7,5	6,5	7,6
9.	Mulan	3	85,2	97,2	45,5	87	8,5	7,9	7,2	8,5	7,1	7,5
<b>Grupa C</b>												
10.	Markiza	5	83,5	95,3	46,3	91	9	8,3	8,2	7,3	6,3	7,9

## Pszennyto ozime

Lp.	ODMIANA	Zimotrwałość	Plon dt/ha		a <sub>1</sub>							
			a <sub>1</sub>	a <sub>2</sub>	MTZ (g)	Wysokość (cm)	Wyłęganie przed zbiorem (90°)	Odporność na choroby (90°)				
								Mączniak	Rdza brunatna	Pleśń śniegowa	Septorioza	
			liści	plew								
2012-2013		2013			2013			2013				
<b>Wzorzec</b>			<b>75,0</b>	<b>85,2</b>	<b>39,4</b>	<b>102</b>	<b>7,6</b>	<b>6,8</b>	<b>7,9</b>	<b>8,3</b>	<b>7,0</b>	<b>6,4</b>
<b>Odmiany tradycyjne</b>												
1.	Algoso	4	78,8	92,0	43,5	116	7,5	6,2	6,5	7,5	5,5	6,5
2.	Borowik	5,5	84,8	97,1	46,4	128	8,4	7,2	8,7	8,5	6,9	7,5
3.	Fredro	4,5	84,0	94,6	42,3	110	6,5	5,7	7,0	8,0	5,9	6,5
4.	Pizarro	5	79,5	81,8	40,9	117	6,8	8,7	8,7	8,7	7,7	6,0
5.	Tulus	4	79,5	92,0	46,1	112	8,7	7,0	9	8,7	7,0	7,0
<b>Odmiany krótkosłome</b>												
6.	Agostino	3,5	81,8	89,5	41,0	93	7,9	8,2	9	8,2	7,7	7,0
7.	Atletico	3,5	72,0	84,3	44,1	92	9	5,3	9	8,5	6,2	6,0
8.	Mikado	5	80,3	94,6	39,9	105	8,4	6,5	9	8,0	6,0	7,5

## Żyto ozime

Lp.	ODMIANA	Plon dt/ha		a <sub>1</sub>						
		a <sub>1</sub>	a <sub>2</sub>	MTZ (g)	Wysokość (cm)	Wyłęganie przed zbiorem (90°)	Odporność na choroby (90°)			
							Pleśń śniegowa	Rdza brunatna	Rynchosporioza	Rdza żółtłowa
		2012-2013		2013						
<b>Wzorzec</b>		<b>74,2</b>	<b>87,0</b>	<b>34,9</b>	<b>134</b>	<b>4,6</b>	<b>7,6</b>	<b>6,4</b>	<b>8,1</b>	<b>6,1</b>
<b>Odmiany populacyjne</b>										
1.	Dańkowskie Diament	68,3	81,8	35,5	137	4,5	7,3	6,0	8,5	5,7
2.	Dańkowskie Amber	72,7	87,0	34,9	137	4,5	7,3	6,9	8,0	6,7
3.	Domir	71,2	81,8	34,6	132	5,0	8,0	6,7	8,0	6,5
4.	Horyzo	73,5	86,1	35,4	136	4,5	7,8	7,0	8,0	6,5
<b>Odmiany mieszańcowe</b>										
5.	Brasetto	79,4	93,1	32,9	126	4,3	7,3	6,4	8,0	5,7
6.	Palazzo	77,9	90,5	34,1	132	5,0	7,8	5,5	7,5	6,2
7.	SU Skaltio	79,4	94,8	36,9	137	4,1	7,3	7,0	8,5	6,2
8.	Visello	81,6	94,8	33,1	127	4,1	7,3	6,0	8,0	6,2

## Porównanie poszczególnych odmian

Podane w tabelach odmiany zbóż badano na dwóch poziomach agrotechniki a<sub>1</sub> — oznacza poziom przeciętny i a<sub>2</sub> — poziom wysoki. Wysoki poziom agrotechniki (a<sub>2</sub>) różni

się od przeciętnego zwiększonym o 40 kg/ha nawożeniem azotowym, stosowaniem dolistnych preparatów wieloskładnikowych łącznie z fungicydami (2 zabiegi) i ochroną przed wyłęganiem (1 zabieg). Wszystkie rodzaje doświad-

czeń łączy jednolitość dla określonego gatunku i roku wzorzec odmianowy, składający się z trzech (jęczmień ozimy) lub czterech (pozostałe gatunki) odmian, wyznaczonych przez centralę Centralnego Ośrodka Badania Odmian

Roślin Uprawnych (COBORU). Wzorzec ten umożliwia porównywanie poszczególnych odmian w różnych doświadczeniach. Przedstawiona w tabelach zdrowotność oraz podatność odmian na wyłęganie ograniczona jest

do zaprezentowania wyników tylko z przeciętnego poziomu agrotechniki, gdzie obserwowana jest naturalna ich odporność. W tabelach podano również inne cechy w skali 9 stopniowej (9 oznacza ocenę naj-

korzystniejszą, 5 średnią, natomiast 1 najmniej korzystną). Z pełnymi wynikami badań prowadzonymi w ramach PDOiR można zapoznać się na stronie internetowej <http://www.wrocikowo.coboru.pl/index.aspx>

REKLAMA

# Agro

**Farmet**  
CĘSKÁ SKALICE

**PNEUSEJ**  
System ACCORD

**MAGAZYN BYDGOSZCZ ul. Fordońska 405A • tel. 52 343 92 23, 52 345 21 71**

**CENY FABRYCZNE • 3 LATA GWARANCJI • SERWIS I DOSTAWA CZĘŚCI 24h**



**PROMOCJA CZĘŚCI ZAMIENNYCH DO BRON TALERZOWYCH I KULTYWATORÓW ŚCIERNISKOWYCH**



20 lat doświadczeń

[www.agro.bydgoszcz.pl](http://www.agro.bydgoszcz.pl)

Jesienne wymagania agrotechniczne

# Pszenica ozima technologiczna — cz. I

Spośród produkowanej masy ziarna przeznaczonego na spożycie najważniejszy, zarówno dla producentów, przetwórców, jak i konsumentów, jest surowiec pszenicy. Jej wartość technologiczna jest cechą fizjologiczno-genetyczną, która może być modyfikowana, jednak przez warunki klimatyczne i agrotechniczne, bo jakość surowca kształtuje się nie w procesie przetwórczym, a na polu podczas formowania ziarna.

dr hab. Bogdan Dubis,  
UWM w Olsztynie  
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

na paszę. Obecnie połowę z nich stanowią odmiany hodowli zagranicznej.

W krajowym rejestrze w 2014 roku znajdowały się 83 odmiany pszenicy ozimej, spośród których jedną zaliczono do grupy technologicznej elitarniej (E), 43 — jakościowej (A), 30 — chlebowej (B), 1 — na ciastka (K) i 8 — do pszenicy pozostałej, w tym

#### Dostępne odmiany

Od dłuższego czasu największy postęp hodowlany zarówno w plenności jak i jakości technologicznej obserwuje się w grupie odmian jakościowych i chlebowych. Większość z nich przewyższa pod względem plonowania odmiany pas-



W warunkach klimatycznych północno-wschodniej Polski najlepsze są siewy wrześnie, wykonane do 20 września Fot. Bogdan Dubis

tewne. Z badań COBORU wynika, że reagują one istotną zwiększą plonu na intensywny poziom agrotechniki. W 2012 roku zarejestrowano odmianę Astoria, która jest pierwszą

odmianą elitarną pszenicy ozimej. Pod względem jakości ziarna wyróżniają się również odmiany Akteur i Arktis, u których na 8 ocenionych wyróżników tylko w jednej cesze nie

spełniają wymogów grupy E. Należy dodać, że pomimo bogatej bazy odmianowej pszenicy, jakość otrzymywanego surowca jest ciągle wysoce niezadawalająca, a przepływ najlepszych odmian do produkcji jest mały i spóźniony o kilka lat.

roznorodność resztek poźniwnych i ograniczenie zagrożeń fitosanitarnych. Kłopotem może być jedynie silne przesuszenie gleby po koniczynie i lucernie, które może utrudnić uprawę przedplonową. Burak cukrowy, ze względu na późne zejście z pola jest dla pszenicy przedplonem alternatywnym. Ziemiak zostawia po sobie bardzo dobre stanowisko pod warunkiem, że uprawia się go na glebie pszennej, na oborniku, a zbiór odbywa się na początku września. Dobrymi przedplonami są również roczne strączkowe, owies i rzepak.

Produkcyjność pszenicy przy takim następstwie jest na poziomie 88-95 proc. najlepszych przedplonów. Występujący w zmianowaniu owies spośród zbóż wyróżnia się największą fitosanitarnością. Natomiast rzepak jako przedplon ogranicza występowanie chorób podszkawkowych i pozostawia po sobie większą masę organiczną niż bobik i groch. Jego wartość przedplonowa dla pszenicy jako rośliny następczej wyrażona w wolumenie przyrostu plonu ziarna wynosi ponad 14 proc. w stosunku do uprawy po sobie.

W Polsce ze względu na duży udział zbóż w strukturze zasiewów (średnio 73-77 proc.) przedplonów bardzo dobrych i dobrych jest bardzo mało. Dlatego też pszenica technologiczna uprawiana jest bardzo często w monokulturze zbożowej, czyli po innych zbożach lub po sobie. W aspekcie fitosanitarnym najgorszym przedplonem jest pszenica, pszenżyto i żyto, gdyż przenoszą te same najgroźniejsze choroby.

#### Odporność odmian na mroź i choroby

Wadą wielu odmian pochodzących z hodowli zagranicznych, a także niektórych krajowych jest niewystarczający postęp w zimotrwałości. Przyjmuje się, że w naszych warunkach klimatycznych niewielkie ryzyko wymarzenia wykazują odmiany o minimum średniej zimotrwałości (tj. 4,5-5° w skali 9-stopniowej). Obecnie w grupie jakościowej (A) taki warunek spełnia 15 odmian, a w chlebowej (B) już tylko 4.

Na pszenicy ozimej najczęściej występują septorioza liści i plew, rdza brunatna i mączniak prawdziwy, a rzadziej — kompleks chorób podstawy źdźbła, brunatna plamistość liści i fuzarioza kłosów. Lokalnie występuje także rdza żółta, która może powodować znaczne obniżki plonu. Spośród wymienionych chorób największe odmianowe zróżnicowanie notuje się w przypadku rdzy brunatnej i mączniaka prawdziwego.

#### Przedplon

Pszenica wykazuje dużą wrażliwość na bezpośredni przedplon. Do najlepszych należy zaliczyć mieszanki zbożowo-strączkowe, koniczynę i lucernę, burak cukrowy oraz ziemiak średniowczesny. Stanowisko po takich przedplonach gwarantuje większą bio-

## Cefetra

### Elewator w Dobrym Mieście skup zbóż i rzepaku

- atrakcyjne ceny
- darmowe składowanie dla dostawców
- krótkie terminy płatności
- umowy kontraktacyjne i handlowe

Dobre Miasto:

TEL + 48 (89) 616 35 80 wew. 107  
+ 48 (89) 616 10 68  
KOM + 48 667 670 583  
+ 48 667 670 591  
+ 48 506 005 701

Biuro w Gdyni:

TEL + 48 (58) 78 20 401  
FAX + 48 (58) 78 19 784

BayWa

Produkcyjne skutki uprawy pszenicy po przedplonach kłosowych wyrażają się spadkiem plonu o 8-14 proc., a po sobie co najmniej 19-20 proc.

Mechanizm obniżania wydajności z jednostki powierzchni ma swój początek w przersedzaniu wschodów, słabym krzewieniu, zamieraniu niektórych roślin już jesienią, słabszym zimowaniu, rozwarstwieniu wysokości łanu. Ponadto skutkiem takiej uprawy jest większe porażenie podstawy źdźbła przez grzyby patogeniczne, większa presja chwastów uciążliwych i kompostujących, oraz powstawanie toksycznych związków fenolowych podczas rozkładu zbożowych resztek poźniwnych. Należy także pamiętać, że po przedplonach zbożowych pogarsza się także wartość przemiałowa ziarna na skutek obniżenia dorodności ziarna. Z przedplonów dla pszenicy ozimej należy wykluczyć ku-

## Późny siew pszenicy zazwyczaj przenosi fazę krzewienia właściwego na okres wiosenny

kurydę, głównie ze względu na silne namnażanie w siedlisku grzybów fuzaryjnych, które wpływają niekorzystnie na elementy składowe plonu i wartość technologiczną ziarna.

### Uprawa roli

W zależności od członu zmianowania wyróżnia się dwa sposoby uprawy roli pod pszenicę: (1) po rzepaku ozimym, grochu, bobowatych wieloletnich i zbożach uprawa obejmuje zabiegi poźniwne i przedsięwzięcia, (2) po okopowych lub międzyplonach ścierniskowych wykonuje się jedynie uprawę przedsięwzięcia. W pierwszym przypadku należy koniecznie przeprowadzić poźniwną uprawę ściernisk. Jeśli mamy dużo czasu między zbiorem przedplonu a siewem pszenicy należy zastosować płytką podorywkę i bronowanie. Natomiast w warunkach ograniczonego okresu przygotowania roli do siewu można skorzystać z agregatów do uprawy poźniwnych kultywatorów, talerzówki oraz wałów pierścieniowych i strunowych.

Uprawa przedsięwzięcia pod pszenicę obejmuje orkę i doprawianie gleby. Orka siewna powinna być wykonana na głębokość średnią, z wyprzedzeniem co najmniej 10 dni przed siewem. Doprawianie gleby polega na zastosowaniu brony kolczatki lub zestawu doprawiającego, a w warun-

kach gleb silnie zbrylonych należy najpierw użyć talerzówki lub wału kruszącego.

Specjalnego traktowania wymaga uprawa roli po koniczynach i lucernie. W takim przypadku należy zerwać darni na głębokość nie większą niż 10 cm i po przesuszeniu dwukrotnie pociąć ją w odstępach 2 — tygodni talerzówką na krzyż. Orkę siewną trzeba wykonać na głębokość 22-24 cm i rozkruszyć glebę stosowanymi metodami. Po przedplonach okopowych wykonuje się tylko orkę siewną, a na glebach niezbyt zlewnych głębokie przerobienie gruberem lub rototillerem.

### Uproszczenia w uprawie

Stosowana w pszenicy uproszczona uprawa roli polegająca na rezygnacji z podorywki na rzecz agregatów do uprawy poźniwnych, spłyceniu orki zasadniczej, bezpłujnej uprawy przedsięwzięcia czy wykorzystaniu siewu bezpośredniego ma w praktyce rolniczej coraz więcej zwolenników. Wynika ona głównie z oszczędności energii, a w konsekwencji obniżki kosztów uprawy 1 ha, jak i 1 t ziarna. Trzeba jednak pamiętać, że zaniechanie klasycznej podorywki i uproszczenie uprawy roli w formie spłycenia orki siewnej powoduje obniżki plonu na poziomie około 10 proc., co stanowi 5-6 dt z ha. Natomiast daleko idące uproszczenia, czyli uprawa bezorkowa ze spulchnianiem wierzchniej warstwy gleby talerzówką lub rototillerem (umożliwiających tradycyjny siew) wywołują większe spadki plonu, które zależnie od kultury pola mogą wynosić nawet 20 proc. (1 tonę i więcej). Skrajne uproszczenie do siewu bezpośredniego w ściernisko skutkuje spadkiem plonu z reguły powyżej 1 tony.

### Siew najlepszy we wrześniu

Pszenica ozima wymaga siewu w takim terminie, który zapewni przed spoczynkiem zimowym co najmniej fazę 4-5 liści, czyli początek krzewienia. Rośliny będące w takim stadium dobrze się hartują, rozpoczynają tworzenie związków pędów bocznych, a następnie inicjowane są stożki kłosa i kłosków. W naszych warunkach klimatycznych uzyskanie takiej fazy rozwojowej w okresie jesiennym zapewniają tylko siewy wrześniowe. W północno-wschodniej Polsce powinny one być wykonane do 20 września. Siewy w październiku, niezależnie od regionu, są spóźnione i charakteryzują się istotnym zmniejszeniem plonu ziarna (przy dużym opóźnieniu nawet do 30 proc.). Obniżka ta wynika z faktu ograniczenia liczby kłosów produkcyjnych na jednostce powierzchni oraz zmniejszenia liczby ziaren w kłosie.

Późny siew pszenicy zazwyczaj przenosi fazę krzewienia właściwego na okres wiosenny, co nie jest plonotwórczo równoznaczne z krzewieniem jesiennym. Skutkiem takiego siewu jest zawsze rozwarstwiona, wielopiętrowa kłosonośna część łanu, krótszy i mniej zbity kłos, pogorszenie cech przemiałowych, a także obniżka efektywności każdego zastosowanego kilograma nawozów, co podraża produkcję.

Pszenic technologicznych nie należy siać nadmiernie gęsto. Łany o dużym zagęszczeniu łatwiej wylegają, są silniej opianowane przez choroby źdźbła, liści i kłosa, a także prowadzą do zmiany struktury plonu polegającej na zmniejszeniu dorodności ziarna. Pogorszeniu ulega również architektura łanu, co skutkuje mniejszym wyrównaniem ziarniaków.

Z dotychczasowych badań wynika, że najwierniejszą, a więc najmniej ryzykowną zawartość kłosów uzyskuje się wysiewając 500 ziaren na 1 m<sup>2</sup> pod warunkiem, że jest to siew wrześnień rokujący fazę 4-5 liści przed zimą. W przypadku siewów późniejszych nawet zalecany wysiew 600 ziaren na 1m<sup>2</sup> nie gwarantuje pożądanej obsady kłosów. Wysoki plon ziarna pszenicy technologicznej można otrzymać także przy rzadszym siewie poprzez wykorzystanie krzewistości produkcyjnej, który powinien zapewnić zwarcie łanu na poziomie 550-600 kłosów na powierzchni 1 m<sup>2</sup> przed zbiorem. W takim przypadku się je małe ilości ziarna, rzadko (do 300 ziarniaków na 1 m<sup>2</sup>) tak, aby roślina zainicjowała 2-3 pędy kłosonośne. Jednak należy pamiętać, że siewy takie rokują dobrze jedynie w dobrych warunkach glebowych, klimatycznych i nawozowych. W przypadku ich pogorszenia (gleba lekka, suche lata, niskie nawożenie) ryzyko zmniejszenia plonu przy rzadkim siewie jest dwukrotnie większe.

Producent musi pamiętać, że masa wysiewu jest inna dla każdego pola. W każdym przypadku należy ją wyliczyć w oparciu o atest odmianowy i parametry materiału siewnego, przyjętą obsadę i czynniki decydujące o polowej zdolności wschodów.

*W opracowaniu artykułu wykorzystano: Pszenica zwyczajna. 2012. W: Pszenice - zwyczajna, orkisz, twarda. Uprawa i zastosowanie (red. Budzyński W.), Wyd. PWRiL Poznań; Lista Opisowa Odmian. 2013. COBORU, Szupia Wielka; Lista Odmian Roślin Rolniczych. 2014. COBORU, Szupia Wielka.*

• Druga część w Rolniczym ABC 6 sierpnia.



chcących zamieszkać na terenach wiejskich. Jak zamieścić swój anons lub wysłać list? Wy-

## WE DWOJE

starczy wypełnić i wysłać zamieszczony poniżej kupon, w którym należy napisać hasło ogłaszającego się (np. KAWALER Z MAZUR) i numer rubryki. W tym wydaniu jest to numer 36/2014. Należy też pamiętać, by do listu załączyć znaczek pocztowy za 1,60 zł. Ogłoszenia są bezpłatne, ale muszą być napisane na kuponie zamieszczonym poniżej.

Listy związane z naszą rubryką, należy wysłać na adres redakcji: „Rolnicze ABC”, ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn, z dopiskiem: We dwoje. W razie pytań zapraszamy do kontaktu telefonicznego pod numerem 89 539 76 48. Następne wydanie kącika matrymonialnego w „Rolniczym ABC” 6 sierpnia 2014 roku. **Jadwiga Gliniewicz**

## ♂ Panowie

WE DWOJE NR 36/2014

### PANOWIE 31-45 LAT SPOKOJNY KAWALER

Kawaler, bez nałogów, spokojny, pracowy, poznam panią do lat 45, z okolic Szczytna, uczciwą, lubiącą wieś. Cel — stały związek.

### RENCISTA

40-letni kawaler, samotny, z dobrym sercem i charakterem, spod znaku byka, poszukuje bratniej duszy, na dobre i na złe, pozna panią, która pragnie kochać i chce być kochaną.

### ZARADNY KAWALER

45-letni, pracujący, zaradny życiowo, pozna panią mieszkającą na wsi, ceniącą szczerość, zaufanie w związku.

### PANOWIE W WIEKU 46-60 LAT Z OKOLIC BISKUPCA

(48/180/80) Kawaler, bez zobowiązań, mieszkający na wsi, miły, spokojny, tolerancyjny, domator, poznam panią niezależną mieszkaniowo i finansowo, o podobnych walorach i wieku. Mogę

zmienić miejsce zamieszkania.

### SPOKOJNY RENCISTA

Po pięćdziesiątce, bez nałogów, pozna panią, rencistkę, bez nałogów. Cel — przyjaźń lub stały związek.

### SAMOTNY KAWALER

54-letni, poznam panią samotną, wolną, która chciałaby zamieszkać razem ze mną.

### Z OKOLIC BARCZEWA

(54/183/90) Wolny, pracujący, własne M, poznam sympatyczną, uczciwą panią, która myśli o stałym związku, opartym na zaufaniu, miłości i szacunku. Nie szukam przygód. Numer telefonu ułatwi kontakt.

### Z OKOLIC MORĄGA

60-letni, niezależny finansowo i mieszkaniowo, zmotoryzowany, na rencie, poszukuje drugiej połowy, pozna panią w podobnym wieku, najchętniej z Morąga lub okolic. Cel — stały związek.

### PANOWIE POWYŻEJ 60 LAT

Po 60-tce wdowiec, niezależny, bez

nałogów i zobowiązań, zmotoryzowany, pozna samotną, zadbaną panią do lat 57, która mieszka w domu na wsi.

### Z DOLNOŚLĄSKIEGO

Poznam panią uczciwą, pracowitą, czułą, lubiącą turystykę, domowe ciepło, wesołą. Mieszkam na wsi i jestem bardzo samotny.

### WODNIK

Zaradny, niekarany, bez nałogów, rozwiedziony, mieszkaniec wsi, pozna panią w wieku do 60 lat.

### UCZUCIOWY

Opiekuńczy, z własnym M, niekarany, rozwiedziony, bez nałogów, poznam panią w wieku do 60 lat, ciepłą, niematerialistkę.

### Z OKOLIC OLSZTYNKI

(67/172/75) Poznam panią bez nałogów, ciemną blondynkę, o wzroście ponad 160 cm, posiadam dom.

### SAMOTNY WDOWIEC

(76/175/75) Średniej budowy ciała, poznam panią w wieku 70-80 lat, może być przy tuszy. Mieszkam na wsi, niedaleko Lidzbarka Welskiego.

## ♀ Panie

### PANIE 46-60 LAT OPIEKUŃCZA

(55/160/58) Samotna, zadbana, abstynentka, pozna wdowca, emeryta bez zobowiązań i rażących nałogów, zadbanego, uczciwego i pogodnego, z własnym M lub domkiem, w wieku 60-70 lat. Cel — przyjaźń lub stały związek.

### PRACOWITA

58-letnia wdowa z Olsztyna, spokojna, niepaląca, zadbana, na rencie, nie szukam przygód, poznam wdowca z okolic Olsztyna. Cel — stały związek.

### SAMOTNA

57-letnia, niezależna finansowo i mieszkaniowo, lubi zwierzęta, pozna pana niepalącego, bez nałogów, uczciwego, o dobrym sercu, chętnie zmotoryzowanego, z okolic Olsztyna.

### MIŁA I SAMOTNA

Wdowa, pozna pana wolnego, który pragnie poznać miłą i sympatyczną kobietę.

### CIEMNA BLONDYNKA

Przed sześćdziesiątką, średniego wzrostu, szczupła i pełna zapału, nadziei i optymizmu, a przy tym skromna i delikatna, pozna pana do lat 65, odpowiedzialnego, z okolic Elbląga.

### ZADBANA

60-letnia, wdowa, bez nałogów, niezależna mieszkaniowo i finansowo, pozna pana do 65 lat, bez nałogów i zobowiązań, poważnie myślącego o życiu we dwoje. Mile widziane prawo jazdy.

### PANIE POWYŻEJ 60 LAT

### SPOKOJNA

61-letnia mieszkanka Olsztyna, spokojna, na emeryturze, średniego wzrostu i budowy, kochająca ludzi i naturę, pozna pana w odpowiednim wieku, odpowiedzialnego, sympatycznego, mieszkającego na wsi, który nie szuka przygód lecz stałego związku.

### SYMPATYCZNA

Romantyczka, bez nałogów, lubię tańiec, naturę, niezależna finansowo, poznam pana samotnego, nie-

zależnego, któremu dokuca samotność, na dobre i na złe, bez nałogów, chętnie zamieszkałego na wsi.

### Z OKOLIC IŁAWY

(63/160/58) Samotna wdowa, mieszkam na wsi, jestem z poczuciem humoru, o czułym sercu, uczciwa, wrażliwa, wyrozumiała, niezależna mieszkaniowo, chciałabym poznać pana, ale tylko wdowca, do lat 70, z podobnym charakterem, wyrozumiałego, ugodowego, któremu też dokuca samotność.

### DOMATORKA

(65/160) O dobrym sercu, pozna uczciwego pana w celu zaprzyjaźnienia się. Pan może być przy tuszy, niewysoki, chętnie z małej miejscowości.

### ZADBANA

Bez nałogów i zobowiązań, inteligentna, wykształcona, uczuciowa, wrażliwa, pogodnego usposobienia, niekonfliktowa, kochająca przyrodę i zwierzęta, pozna pana o bogatym wnętrzu, w wieku po siedemdziesiątce.

REKLAMA

*We dwoje*

Nr 36/2014

hasło

imię i nazwisko.....

adres.....

nr PESEL.....rok urodzenia.....

treść zgłoszenia (maksimum 30 słów).....

.....

Powyższe dane do wiadomości redakcji

własnoręczny podpis

Jak wzmocnić łan i zwiększyć plon prostymi sposobami?

# Mieszać — to może być właśnie to

To czym dysponujemy w gospodarstwie, czyli jakimi warunkami naturalnymi i co możemy zyskać dzięki korzystaniu z badań przedstawiających potencjał poszczególnych odmian roślin uprawnych — to czynniki, które w prosty sposób mogą zwiększyć plon i zysk w produkcji rolnej. Nie zawsze jednak wiedza ta jest przez rolników wystarczająco doceniana i wystarczająco popularna.



— Nawet jeśli jedna odmiana z mieszanki była trochę lepiej plonująca, a inna trochę mniej, to mieszanie odmian powodowało zwiększenie plonu i to bez nakładów — wyjaśnia dyrektor Henryk Pastuszek  
Fot. Anna Uranowska

Anna Uranowska  
a.uranowska@rolniczeabc.pl

Nie tylko liczne i kosztowne zabiegi chemiczne, czy intensywne nawożenie rozwiążą wszystkie problemy w uprawie. Czasami proste sposoby i wzmocnienie naturalnego potencjału roślin i środowiska są najważniejszym rozwiązaniem. Wie o tym Henryk Pastuszek, dyrektor COBORU Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian we Wróclikowie, który w zarządzanym gospodarstwie poza badaniami porejestrowymi, prawie od 20 lat prowadzi uprawę zbóż, rzepaku, bobiku i ziemniaków.

## Przekonuje o tym w Stacji

Kilka lat temu w centralnej Polsce przeprowadzono badania: w jakim stopniu rolnicy korzystają z zaleceń co do wyboru odmiany. Okazało się, że zaledwie jedna trzecia rolników sięga do tej wiedzy. — Nie pokazując nikomu na czym polega nasza praca, nie osiągniemy żadnego efektu — mówi dyrektor. — Nasze badania wymagają popularyzacji i informowania jakie rezultaty produkcyjne można uzyskać dzie-

ki stosowaniu wyników Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego. Dlatego publikujemy wyniki i co roku w czerwcu zapraszamy rolników na Dni Pola, na poletka doświadczalne Stacji — przypomina Henryk Pastuszek.

— Dzięki zastosowaniu odpowiednich odmian, tych lepszych, bardziej odpornych, lepiej dobranych do naszego klimatu i zasobności gleby, rolnik będzie mógł uzyskać np. o kwintal nasion więcej z każdego hektara. A jeden kwintal to przecież nie jest dużo. Ale w skali województwa przemnożony przez 350 lub 330 tys. ha, to już przecież nie mało. Można zobaczyć ile to milionów, które będą mieli rolnicy a z kolei jak rolnicy będą mieli, to region też to odczuje — przekonuje dyrektor. — Kiedyś wylczyłem, że z tego jednego kwintala łącznie na całe województwo wzrost plonów pozwoliłby zakupić aż 5 nowych kombajnów. A tu wziąłem pod uwagę wzrost plonu tylko o jeden kwintal, a przecież przy tych samych nakładach różnica plonowania z hektara między dobrymi

odmianami pszenicy może sięgać nawet tony.

Czy warto zatem mieć wiedzę o poszczególnych odmianach? Tak, bo centrale nasienne i firmy sprzedające materiał siewny często starają się sprzedać nie to co dla rolnika jest dobre, a to co ma być sprzedane. — Rolnicy przychodząc do centrali nasiennej i niekiedy nie mają dużego wyboru — mówi dyrektor. — Są tam dwie, trzy odmiany i nie zawsze są to najlepsze odmiany. Odkąd jesteśmy we wspólnym europejskim rynku można w Polsce kupić odmiany angielskie, francuskie, portugalskie. I wszystko można zareklamować zarówno to co dobre, jak i to co złe. A badania, które prowadzimy dają przecież wiedzę jakie odmiany poradzą sobie w polskim klimacie — zaznacza dyrektor.

## Coraz mniej zwierząt, to coraz mniej obornika

Zmiany jakie dokonują się przez ostatnie lata w rolnictwie, zmierzają do ścisłej specjalizacji i intensyfikacji produkcji. Rozrastają się gospodarstwa o specjalizacji zwi-

erzącej i gospodarstwa o profilu roślinnym. Mniej jest gospodarstw łączących te dwa typy produkcji. Tym samym mniejszy jest dostęp do obornika, który w naturalny sposób wzbogaca glebę.

— Obecnie produkcja roślinna jest związana przede wszystkim z chemią. Takie jednostronne odżywianie prowadzi do degradacji gleby i niszczy mikroorganizmy żyjące w niej. Dawniej przy naturalnym nawożeniu wraz z obornikiem na pole wracały składniki, które w postaci plonu wcześniej z niego wywożono. Teraz obok niedoboru materii organicznej istnieje również niedobór mikroorganizmów, które rozkładają resztki poźniwne, wzbogacają w tlen i zatrzymują wilgoć w glebie — wyjaśnia dyrektor Pastuszek.

Widząc tę zależność niektóre firmy i uczelnie zaczęły szukać rozwiązań zapobiegających procesowi degradacji gleby. Na rynku pojawiło się dużo tzw. nawozów naturalnych mających za zadanie wnieść w formie ekologicznej pożądane mikroorganizmy do gleby. — One nie zastąpią do końca obornika. Są jakby takim zamiennikiem, ale od ośmiu lat stosuję w Stacji naturalny preparat UGmax Użyźniacz Glebowy firmy Bogdan i po takim okresie mogę już stwierdzić jego przydatność i skuteczność. Oczywiście nikt nie gwarantuje natychmiastowego efektu. Jednak po kilkuletnim stosowaniu widzę, że życie biologiczne wraca. Resztki poźniwne rozkładają się lepiej i można ograniczyć, a nawet zrezygnować z zalecanej po żniwach dawki mocznika. Teraz słoma lepiej się rozkłada i w formie próchnicy wzbogaca glebę — zapewnia rozmówca.

— Trzy lata temu traktorzysta, który od lat uprawia ziemię w naszym gospodarstwie, przyszedł do mnie i sam zaskoczony opowiadał jak lekko orało mu się kawałek pola, który do niedawna był bardzo ciężki i zbity. Gleba zmieniła swoją strukturę, jest lepiej napowietrzona, pulchna, łatwiejsza do uprawy, a ta sama orka zajmuje mu teraz dużo mniej czasu. Mniej paliwa zostało zużyte a pracownik mógł szybciej zorać kolejne pole — wyjaśnia dyrektor Pastuszek.

## Żeby wyrównać szanse na plon

W zależności od roku na obszarze od 40 do 70 hektarów, przy mozaikowym układzie gleb tak charakterystycznym dla polodowcowego krajo-

— Poprawa środowiska glebowego to mocniejszy korzeń i mocniejsza cała roślina — zapewnia Henryk Pastuszek, dyrektor COBORU SDOO we Wróclikowie

zu naszego regionu, dyrektor Henryk Pastuszek oprócz wyznaczonych pól, gdzie rotacyjnie stosuje preparat, również chętnie aplikuje użyźniacz glebowy na fragmentach pola, które stwarzają dodatkowe problemy. — Na glinkach, na glebach trudnych do uprawy, czy dających mniejsze plony. Tak żeby wyrównać szanse, żeby uprawiane zboże czy rzepak miały podobne warunki wzrostu i plonu co na lepszych kawałkach pola. Ważne jest też żeby gleba nie była zakwaszona, bo działanie mikroorganizmów jest wtedy słabsze. Trzeba pamiętać, żeby preparat nie leżał na powierzchni pola tylko zaaplikować go przed samym bronowaniem, orką, czy podorywką. Tak żeby znalazł się od razu w glebie — podkreśla dyrektor.

Od zawsze obornik był źródłem korzystnej materii organicznej, która odżywia rośliny i stymulowała życie w glebie. Dobrze przywrócić jego obecność w uprawie lub skorzystać z wzmocniających właściwości preparatów naturalnych. — Poprawa środowiska glebowego pozwala uzyskać dorodniejsze rośliny — bo mocniejszy korzeń to mocniejsza cała roślina — zapewnia dyrektor.

## Ciekawy wykład dał do myślenia

Wysłuchany, przez dyrektora Henryka Pastuszka, przed kilkunastu laty wykład profesora Franciszka Rudnickiego z obecnego Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy a dawniej z Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy, przyniósł ciekawe następstwo. Był to wykład o badaniach nad plonowaniem i zdrowotnością mieszanek różnych odmian jęczmienia jarego. Według profesora zasiane oddzielnie obok siebie odmiany, dawały plon o 7-10 proc. mniejszy niż zasiane razem na jednym polu jako mieszanka. Przy tych samych nakładach i warunkach, i to niezależnie od odmian, uzyskano bardzo dobre wyni-

ki co zapadło w pamięci dyrektora Pastuszka i dało do myślenia. — Nawet jeśli jedna odmiana z mieszanki była trochę lepiej plonująca, a inna trochę mniej, to generalnie wnioski były takie, że samo mieszanie odmian powodowało zwiększenie plonu i to bez nakładów. Te same warunki, nakład pracy przy zastosowaniu mieszanki dawały zwiększenie plonu i zdrowotności roślin. Jeśli więc można uzyskać takie wyniki w jęczmieniu jarym, to dlaczego nie spróbować w pszenicy ozimej? — zastanawiał się Henryk Pastuszek. I z taką myślą od wielu już lat na połowie arealu produkcyjnego Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian we Wróclikowie, uprawiana jest właśnie pszenica ozima i jęczmień jary. A wyniki rzeczywiście są zadowalające i zawsze też dyrektor ma odniesienie do wyników w czystym siewie, który stosuje na pozostałej powierzchni. Odkąd dyrektor uprawia swoje mieszanki nie musiał przeorać ani jednego hektara zasianej pszenicy.

A jak z dopłatami do materiału kwalifikowanego w wypadku zastosowania mieszanki z kilku odmian? To proste. Jeśli w mieszance są minimum dwie odmiany kwalifikowanego materiału siewnego, to Agencja Rynku Rolnego traktuje taki siew jak mieszankę, a jeśli w mieszance jest tylko jedna odmiana z dopłatą, to przysługuje

OGŁOSZENIA DROBNE



Rolnictwo

sprzedam

ROLNIKU i Hodowco! Sprzedaż środków do produkcji roślinnej i zwierzęcej, BAZI OLSZTYNEK, (89)519-14-15, 605-780-852.

inne

GOTÓWKA na dowolny cel. Nawet 7000 zł. Błyskawicznie, bez ukrytych opłat. Provident (taryfa wg opłat operatora), 600-400-288.



Praca

dam pracę

PRZY krowach, 782-265-594.

stawka i norma siewu, jak za czysty siew ustalane tylko dla tej jednej odmiany.

### Proste sposoby są często najlepsze

— Patrząc na rolnictwo integrowane dochodzę do wniosku, że polskie rolnictwo w porównaniu z rolnictwem w starej Unii jest właśnie takie. Nikt tylko wcześniej tego tak nie nazwał, nie opisał. Raz, że mniej nawozów stosujemy niż gdzie indziej, po drugie, jak wiem tej chemii też nie stosujemy za dużo. Opryski są ograniczone, bo nasz rolnik jednak patrzy na to ile wydaje. I plon nie musi być aż taki wysoki. Ważny jest efekt ekonomiczny. Można żyłować plon przez stosowanie nawozów, środków ochrony roślin, to się uzyska plon dużo wyższy. Ale jeżeli policzy się złoćki wydane na uzyskanie tej zwyżki, to okazuje się, że wydana złotówka złotówki uzyskanej nie pokrywa.

Moje ziemie mają określoną produkcję, dlatego stosuję takie metody, takie sposoby podejścia do rolnictwa żeby uprawa była dochodowa, a z drugiej strony plon był zdrowy i o charakterze ekologicznym. Wybieram odmiany, które są zdrowe i sieje mieszanki w ramach jednego gatunku, dzięki czemu często opryski ograniczam tylko do zabiegu na liść flagowy. Szacuję, że dzięki mieszanom ziół w ramach jednego gatunku wzrost plonu mam na poziomie 5-10 procent. Stosuję też płodozmian, wzmocniam żyzność gleby i to przynosi efekty — wysoką zdrowotność łąn, dobry plon, a na końcu zadawający efekt ekonomiczny — przekonuje dyrektor Stacji Doświadczalnej we Wróclikowie.

REKLAMA

**KUPIĘ  
GRUNT  
ROLNY**  
664-944-635

20514ekwe-b-w



**GDZIE NAS  
SZUKAĆ?**

**REDAKCJA  
I REKLAMA**

**Anna  
Uranowska**

tel. (89) 539 74 73  
fax (89) 539 76 20

a.uranowska@rolniczeabc.pl

**rolnicze abc**

**Następne wydanie  
6 sierpnia 2014  
Zapraszamy**

## EKSPERT RADZI

# Jak zabezpieczyć maszyny rolnicze przed zbiorami?

Zbliża się czas intensywnych prac polowych z wykorzystaniem maszyn rolniczych — w ruch idą kombajny, prasy, siewczarnie. Ich uszkodzenie czy utrata, to w tym okresie poważny kłopot, a spalić się one mogą od niewielkiej iskry.

Duże gabaryty maszyn sprzyjają wypadkom podczas prac polowych, czy poruszania się po drogach. W czasie żniw bardzo często dochodzi do wypadków lub pożarów. — Mamy w swoich dokumentach mnóstwo takich przykładów, np. spalanie kombajnu wartego 600 tys. zł, ładowarki teleskopowej wartej 200 tys. zł, czy prasy zwijającej o wartości 110 tys. zł — wymienia Andrzej Janc, dyrektor Biura Ubezpieczeń Rolnych Concordii Ubezpieczenia.

### Oszczędnie i skutecznie

Istotnym zabezpieczeniem przed takimi sytuacjami może być ubezpieczenie. Szybka likwidacja szkody daje szansę uratowania sezonu zbiorów, a wypłacone odszkodowanie to ratunek finansowy i możliwość naprawy, bądź zakupu nowego sprzętu. Ci, którzy uważają, że roczne ubezpieczenie maszyn rolniczych, które przez kilka miesięcy stoją nieużywane i nie zarabiają to niepotrzebny wydatek, mogą wybrać wersję oszczędną — ubezpieczenie na 3 miesiące. Taką możliwość daje Concordia Ubezpieczenia w ramach polisy Agro Ekspert. To nowoczesny i elastyczny pakiet ubezpieczeń, skierowany do posiadaczy lub użytkowników maszyn rolniczych. W jego skład wchodzi ubezpieczenia: maszyn rolniczych tzw. Agro Casco; maszyn, urządzeń i wyposażenia od ognia i innych zdarzeń losowych; NNW kierowcy i pasażerów pojazdów rolniczych; OC posiadaczy pojazdów mechanicznych — rolniczych (obowiązkowe); OC z tytułu wykonywania usług między sąsiedzkich oraz ubezpieczenie ochrony prawnej. — Staraliśmy się dostosowywać naszą ofertę do potrzeb rolników. Przykładami są właśnie dwie opcje czasowe — całoroczna i 3-miesięczna, a także możliwość ubezpieczania maszyn liczących nawet do 30 lat. W dodatku maszyny są obje-

te ochroną ubezpieczeniową — zarówno podczas prac polowych, przejazdu po drogach oraz podczas postoju — wtedy również dochodzi do szkód — mówi Andrzej Janc.

### Cztery warianty

Agro Ekspert jest ofertą bardzo elastyczną, dostosowaną do wymagań zarówno tych, którzy poszukują ubezpieczeń podstawowych, jak i tych chcących być pod pełną ochroną. — Dlatego też powstały cztery warianty Concordia Agro Ekspert: Basic, Standard i Premium, a także tzw. OCK — tłumaczy Andrzej Janc. — Pierwsze trzy różnią się między sobą zakresem ubezpieczenia Agro Casco, ognia i innych zdarzeń losowych, NNW kierowcy i pasażerów. Dla przykładu zakres ubezpieczenia Agro Casco obejmuje m.in.: pożar, grad, huragan, uderzenie pioruna, powódź, osunięcie się ziemi, zderzenie maszyny rolniczej z przedmiotami, osobami, zwierzętami, kradzież maszyny rolniczej lub jej części. Ubezpieczenie w wariantach Premium jest najdroższe, ale zapewnia pełną ochronę od wszystkich zagrożeń, które mogą spo-

wodować uszkodzenie maszyny rolniczej.

Najczęściej ubezpieczane są kombajny zbożowe, cią-

niki rolnicze, ładowarki teleskopowe, prasy, siewczarnie itp. Ubezpieczenie kombajnu zbożowego o wartości

100 tys. zł na okres 3 miesięcy, to koszt od 300 zł do 490 zł, w zależności od wariantu ubezpieczenia.



Andrzej Janc, dyrektor Biura Ubezpieczeń Rolnych Concordii Ubezpieczenia  
Fot. arch. prywatne

### Przykłady zdarzeń z życia wzięte:

\* Do zdarzenia doszło podczas pracy prasy zwijającej marki John Deere (2012). Pan Andrzej wraz z synem pracowali prasą zwijającą na polu. Syn Pana Andrzeja kierował ciągnikiem. Po zrobieniu balotu wyszedł z ciągnika sprawdzić czy jest gotowy i w tym momencie zauważył palące się pasy. Szybko rozpoczął gaszenie, mimo to pasy zaczęły palić się ponownie. Pan Andrzej dojechał drugim ciągnikiem, z którego wyjął gaśnicę i próbował pomóc synowi ugasić pożar. W między czasie odcepiony został ciągnik, który pracował wraz z prasą. Straż pożarna dotarła w chwili, kiedy nie sposób było opanować powstałego pożaru. W wyniku pożaru całkowicie zniszczeniu uległa prasa wartości 110 tys. zł netto. Dzięki wykupionej wcześniej polisie Agro Casco, za którą Pan Andrzej zapłacił 805 zł na rok (składka AC), w wyniku feralnego zdarzenia otrzymał odszkodowanie wysokości ponad 100 tys. zł.

\*\* Do zdarzenia doszło w trakcie pracy kombajnu New Holland (2007). Tego dnia Pan Tomasz zaplanował młócenie zboża na ostatnich kilkunastu hektarach. W trakcie pracy, wyjeżdżając z łąn zauważył ogień w tylnej prawej części kombajnu. Natychmiast zatrzymał maszynę i razem z pozostałymi pracownikami przebywającymi na polu przystąpił do gaszenia kombajnu gaśnicami i wodą. Po chwili pojawiała się wezwana telefonicznie straż pożarna i podjęła akcję gaśniczą.

W wyniku zapalenia się słomy pod wpływem tarcia elementu rozdrabniania całkowitemu spaleniemu uległ kombajn o wartości rynkowej 600 tys. zł wraz z zawartością zbiornika (około 5 ton zboża). Dzięki polisie Agro Casco, za którą Pan Tomasz zapłacił 4200 zł na rok (składka AC), po nieszczęśliwym zdarzeniu poszkodowany otrzymał odszkodowanie wysokości ponad 550 tys. zł.

\*\*\* Do zdarzenia doszło podczas postoju ładowarki teleskopowej marki JCB 535 (2008). Tego dnia Pan Stanisław zaplanował rozładunek balotów. Maszyna pracowała bezustannie kilka godzin, około 6 godz. Po tym czasie Pan Stanisław wyłączył maszynę i udał się do najbliższego budynku gospodarczego. Po kilku minutach zauważył unoszący się nad maszyną dym. Płomień bardzo szybko objął większą część pojazdu. Pożar udało się ugasić przy udziale jednostki straży pożarnej. W wyniku samozapłonu spaleniemu uległa znaczna część pojazdu o wartości rynkowej 200 tys. zł. Dzięki wykupionej polisie Agro Casco, za którą klient zapłacił 1400 zł na rok. Po zdarzeniu otrzymał odszkodowanie warte ponad 190 tys. zł.

REKLAMA

**CONCORDIA**  
UBEZPIECZENIA

**SOLIDNY PARTNER  
W SEKTORZE AGRO**



### OFERUJEMY:

- korzystne stawki ubezpieczeń upraw dotowanych z budżetu państwa,
- atrakcyjne ubezpieczenia maszyn rolniczych,
- szeroką ofertę ubezpieczeń na życie.

Oddział Concordii Ubezpieczenia w Olsztynie

ul. Piłsudskiego 32, 10-578 Olsztyn, tel. 89 521 86 87, fax 89 523 72 94  
www.concordiaubezpieczenia.pl, olsztyn@concordiaubezpieczenia.pl

# Przeważają spadki, lepiej za to w mlecznych

W opublikowanym pod koniec czerwca raporcie International Grains Council (Międzynarodowej Rady Zbożowej), przedstawiono uaktualnione prognozy dotyczące produkcji zbóż na świecie. Wynika z nich, że będą wyższe niż przypuszczano w maju, ale niższe niż były w sezonie 2012-2013.

mgr inż. Robert Stopa,  
WMODR  
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Tak optymistyczne prognozy przy znacznych zapasach ziarna zbóż błyskawicznie wpłynęły na ceny na rynku krajowym. Poza cenami ziarna kukurydzy, których prognozy produkcji są niższe od oczekiwanych, ceny pozostałych zbóż uległy gwałtownym spadkom.

## Gwałtowny spadek cen zbóż

Pszonka konsumpcyjna na koniec czerwca była skupowana według cen na poziomie 765,35 złotych za tonę, co oznacza spadek w ciągu miesiąca o 3,16 proc. W odniesieniu do roku poprzedniego cena skupu jest niższa o 19,40 proc.

Także cena żyta konsumpcyjnego po prawie trzymiesięcznych wzrostach na koniec czerwca ponownie spadła do poziomu 562,67 zł/t. Oznacza to, że w zestawieniu z końcem maja cena tego zboża zmniejszyła się o 3,76 proc., a w porównaniu do końca czerwca roku 2013 osiągnięta cena jest niższa o 9,93 proc.

Odwrotnie niż na krajowym rynku zbóż, na rynkach światowych odnotowano niespodziewane wzrosty cen zbóż konsumpcyjnych i zbóż paszowych

## W paszowych tylko kukurydza do góry

Poza notowaniami ziarna kukurydzy podobne trendy cenowe, jak w zbożach konsumpcyjnych, można było zauważyć w skupie zbóż paszowych. W przypadku jęczmienia paszowego spadek cen w skupie był wyższy. Miesięczna różnica w cenie tego zboża sięgnęła 9,91 proc. i spadła z 768,65 do 699,37 zł/t. Również w porównaniu do notowań z przełomu czerwca i lipca 2013 roku,

jest to cena niższa o 6,76 proc. Średnie ceny skupu kukurydzy wzrosły za to z 720,96 do 721,59 zł/t, czyli o 0,09 proc. Jest to jednakże cena o 19,01 proc. niższa od notowanej rok wcześniej.

## A światowe rynki zbóż do góry

Odwrotnie niż na krajowym rynku zbóż, na rynkach obrotu zbożami w krajach Unii Europejskiej i rynkach światowych odnotowano niespodziewane wzrosty cen zarówno zbóż konsumpcyjnych, jak i cen zbóż paszowych.

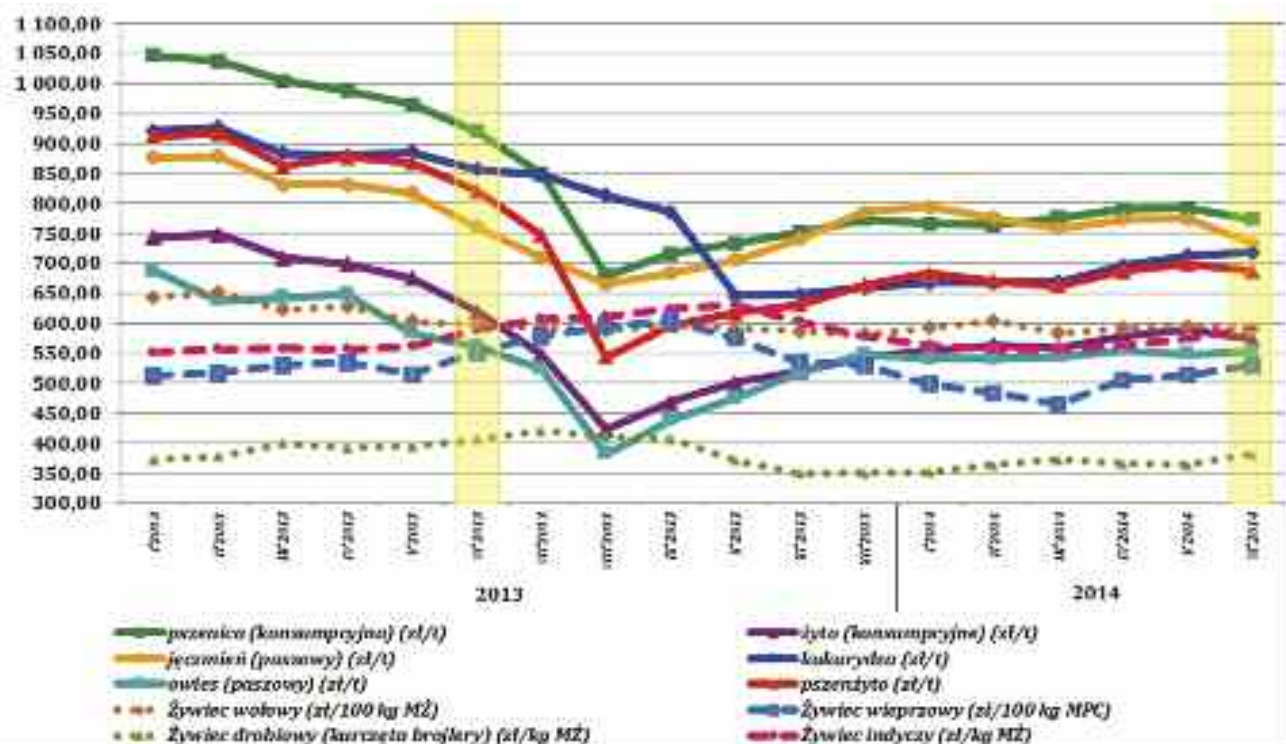
## Rzepak ponad 25 procent tańszy

Według notowań Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ceny nasion rzepaku w czerwcu sukcesywnie spadały. Na koniec miesiąca zanotowano znaczny spadek wartości skupu. Cena wyniosła 1596 zł/t, co w porównaniu z wartością 1748 zł/t odnotowaną na koniec maja 2014 roku, oznacza spadek o 9,52 proc. Porównanie z ceną sprzed roku wykazuje także znaczną zniżkę wynoszącą 25,06 proc.

## Dalsza poprawa notowań na rynku żywca

Ostatni miesiąc nie przyniósł zmiany w tendencjach utrzymujących się w skupie żywca wołowego, jak i w skupie pozostałych gatunków. Po raz kolejny obniżeniu uległy ceny wołowiny. Notowana na koniec czerwca wartość była na poziomie 5,89 zł/kg, co oznacza dalszy spadek w ciągu miesiąca o 0,67 proc. Cena ta jest również niższa o 1,53 proc. niż w tym samym okresie roku poprzedniego, gdy osiągnęła wartość 5,98 zł/kg wagi żywej.

W przypadku żywca wieprzowego i obu gatunków drobiu odnotowano dalszy wzrost. Uzyskiwane za żywca wieprzowego ceny, po wahaniami na koniec czerwca, osiągnęły wartość 5,50 zł/kg masy cieplej poubojowej. W porównaniu do końca maja wzrost wyniósł zatem 5,13 proc., natomiast w skali roku na-



Średnie miesięczne ceny skupu podstawowych zbóż, żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego w 2013 i 2014 roku

Infografika: Robert Stopa

stał spadek o 4,68 proc.

Wartość średnich cen skupu żywca drobiowego (brojlery kurze) w czerwcu, podlegały wahaniom z zachowaniem tendencji wzrostowych. Ostatecznie ceny z 3,69 wzrosły do 3,92 zł/kg wagi żywej, co oznacza dalszą zwyżkę o 6,02 proc. w skali miesiąca. W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, cena ta jest jednak niższa o 3,68 proc.

W przypadku mięsa indyjskiego wzrost w skali miesiąca jest mniejszy. Na koniec czerwca cena kształtowała się na poziomie 5,93 zł/kg wagi żywej,

co w porównaniu z ceną w wysokości 5,89 zł/kg wagi żywej zanotowaną na koniec maja, oznacza minimalny wzrost wynoszący 0,71 proc. W porównaniu do cen notowanych w analogicznym okresie poprzedniego roku cena z końca czerwca jest o 1,38 proc. niższa.

## Dalej niekorzystne prognozy dla producentów jaj

Utrzymuje się spadkowa tendencja w notowaniach cen skupu jaj spożywczych. Średnia cena na koniec czerwca wyniosła 30,70 zł/100 sztuk, co oznacza dalszy miesięczny spa-

dek o 0,81 proc. oraz spadek o 1,38 proc. w porównaniu do roku poprzedniego. Największe spadki zanotowano w klasie wielkości „S”, gdzie wyniosły 2,33 proc. w ciągu ostatniego miesiąca — z 22 do 21,50 zł/100 szt. Nieznaczny wzrost cen odnotowano jedynie w klasie „L”, w której wzrost wyniósł 1,84 proc. — z 32 na 32,60 zł/100 szt.

## Poprawa na rynku przetworów mlecznych

Pomimo notowanych w naszym kraju w pierwszym półroczu znacznych spadkach

w cenach większości podstawowych produktów mleczarskich, w czerwcu ceny uległy niewielkiej poprawie. Jedynie ceny pełnego mleka w proszku uległy dalszemu spadkowi z 13,95 do 13,90 zł/kg. Cena sproszkowanego mleka odtuszczonego w czerwcu znacznie wzrosła z 11,41 do 11,63 zł/kg. Jest to odpowiednio o 0,37 proc. mniej i 1,89 proc. więcej niż miesiąc temu. W odniesieniu do analogicznego okresu sprzed roku cena na pełne mleko w proszku spadła o 2,54 proc., natomiast na sproszkowane mleko odtuszczone o 11,76 proc.

Ceny oferowane na rynku za masło w blokach, jak i za masło konfekcjonowane także wzrosły. Za kg masła w blokach na koniec czerwca oferowano 13,91 zł, a więc o 2,88 proc. więcej niż w maju. Natomiast za masło konfekcjonowane płacono 15,61 zł/kg, a więc o 0,84 proc. więcej niż przed miesiącem. W porównaniu do końca czerwca 2013 roku masło w blokach kosztowało o 15,39 proc. mniej, a masło konfekcjonowane o 3,74 proc. mniej niż rok temu.

## Notowania cenowe jaj spożywczych w skali miesiąca i roku

Klasa wielkości	Cena z końca czerwiec 2013 zł/100 szt.	Cena z końca maj 2014 zł/100 szt.	Cena bieżąca i dynamika zmian		
			zł/100 szt.	zmiana do VI.2013 (%)	zmiana do V.2014 (%)
S	18,70	22,00	21,50	13,02	-2,33
M	27,30	28,60	28,30	3,53	-1,06
L	31,70	32,00	32,60	2,76	1,84
XL	41,50	41,20	40,40	-2,72	-1,98
ŚREDNIO	29,80	30,95	30,70	2,93	-0,81

## ŚREDNIE CENY TARGOWISKOWE (w zł) na dzień 26.06.2014 r. Źródło: WMODR

Targowisko/towar	Pszonka (dt)	Jęczmień (dt)	Pszonżyto (dt)	Ziemiaki (dt)	Jaja (szt.)	Prosięta (para)
Biskupiec	-	-	-	100 – 140	0,50 – 0,80	-
Elbląg	-	-	-	190	0,34 – 0,80	-
Elk	80	70 – 80	70	160 – 180	0,60 – 0,75	-
Giżycko	-	-	-	160 – 180	0,60 – 0,80	-
Olecko	80 – 90	80	70	160 – 180	0,50 – 0,70	-
Orneta	84	-	-	-	0,70	-
Pisz	-	-	-	180	0,60 – 0,80	-
Szczytno	-	-	-	175	0,65	-
GUS	90,01	85,16	77,84	124,07	-	349,06